

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๖ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๒๗ และ มาตรา ๑๒๘ ได้กำหนดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ โดยได้กำหนดทิศทางไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ

ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และเป็นการป้องปรามมิให้บุคลากรภายในหน่วยงาน กระทำการซึ่งอาจเป็นความผิดทางอาญา ทางวินัย หรือกฎหมายอื่น กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดให้การป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจำเป็นที่ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศฉบับนี้

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ปลัดกระทรวง อธิบดี และให้หมายความรวมถึงหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากรม ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

“บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทย” หมายความว่า ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างจากงบประมาณรายจ่าย บุคคลที่ได้จ้างเหมาบริการหรือจ้างปฏิบัติงานที่มีลักษณะมุ่งผลสำเร็จของงานที่ว่าจ้างภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญาหรือข้อตกลงการจ้างเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้รับจ้างทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้ว่าจ้างจนสำเร็จและผู้ว่าจ้างตกลงจะให้สินจ้างเพื่อผลสำเร็จแก่งานที่ทำนั้นโดยพิจารณาจากเนื้อหาและใช้วิธีจัดหา ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องและให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ราชการของกระทรวงมหาดไทย

“ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในการสั่งการ อนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการรักษาการในตำแหน่ง การรักษาราชการแทน การทำการแทน หรือคำในลักษณะอื่นซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นด้วย

/ข้อ ๔ มิให้ผู้บริหาร...

ข้อ ๔ ห้ามมิให้ผู้บริหาร ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ตลอดจนคู่สมรสหรือผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรสด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด ของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจดำเนินกิจการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ ส่วนรวมตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับ มอบอำนาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือ โดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัท มหาชนจำกัด ได้ไม่เกินจำนวนร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท จำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด จำนวนร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจ ของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับ มอบอำนาจสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจ ของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการ ปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ

ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจที่มีลักษณะตามข้อ ๔ (๒) และ (๓) ต้องดำเนินการไม่ให้มี ลักษณะดังกล่าว ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้บริหารเข้าไปเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจ ของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ ภายในสองปี นับแต่พ้น จากตำแหน่ง ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๖ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยต้องดำเนินการหรือปฏิบัติตนอันไม่เป็นการกระทำ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ นอกเหนือจากการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่จะเป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ ได้แก่ ทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใดซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท หรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากการให้นั้น เป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ตามความในวรรคหนึ่ง ให้บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด

ทั้งนี้ ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นบุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

(๒) ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

(๓) ไม่ทำงานพิเศษในเวลาราชการ และเบียดบังเวลาราชการไปกระทำการใด ๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล เครือญาติ หรือพวกพ้อง หรือทำงานพิเศษนอกเวลาราชการในกิจการซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของงานพิเศษนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

(๔) ต้องรักษาความลับของทางราชการ และไม่นำข้อมูลนั้นไปแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายให้แก่ตนเอง เครือญาติ หรือพวกพ้อง

(๕) ไม่นำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบหรือโดยทุจริต หรือนำไปแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยอย่างเคร่งครัด

การอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินของทางราชการต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

(๖) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมีอำนาจตัดสินใจต้องกระทำการภายใต้กรอบกฎหมาย และจะต้องไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินใจ อนุมัติ อนุญาตในทุกกระบวนการงาน อาทิ การจัดซื้อจัดจ้าง การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่งหรือในลักษณะอื่นใด อันเป็นการให้คุณให้โทษแก่บุคคลหรือหน่วยงานอื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(๗) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่รับผิดชอบการจัดทำ แผนงาน โครงการ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการจัดจ้าง จะต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใสทั้งกระบวนการ โดยต้องไม่กระทำการเข้าป้อนมีส่วนได้เสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมกับบุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญา

(๘) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยจะต้องไม่เข้าป้อนมีส่วนได้เสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในการคัดเลือกหรือจัดหาคู่สัญญา ตลอดจนการตรวจสอบ และการประเมินผลตามสัญญา

(๙) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยพึงวางตนให้เหมาะสมในการคบหาสมาคมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ หรือบุคคลอื่นซึ่งมีส่วนได้เสียจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยหรืออาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

(๑๐) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยต้องมีส่วนร่วมในการ ติดตาม ตรวจสอบ การทำงานของบุคลากรไม่ให้เกิดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม สนับสนุน รวมทั้งชี้แจงเบาะแสหากพบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายอันเป็นการฝ่าฝืน การกระทำในลักษณะดังกล่าว

(๑๑) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยต้องปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้วยความถูกต้อง เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ ซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ไม่กระทำการที่เข้าข่ายเป็นการฝ่าฝืนการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดหรือการให้ - รับสินบน ตลอดจนสามารถแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมได้

(๑๒) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องเน้นย้ำให้เอกชน ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ต้องมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดในการให้ - รับสินบน

(๑๓) บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต เรื่อง วงเงินในการจัดซื้อจัดจ้าง และมาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มี ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใส ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อ ๗ ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตนตามประกาศฉบับนี้ โดยยึดแนวปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ท้ายประกาศ

ข้อ ๘ การดำเนินการของบุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยตามประกาศฉบับนี้ ให้ถือเป็นนโยบายของกระทรวงมหาดไทยที่ต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัด หากฝ่าฝืนอาจมีความรับผิดทางวินัย หรือทางอาญา แล้วแต่กรณี

การดำเนินการตามประกาศนี้ให้ใช้เป็นแนวปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ท้ายประกาศ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐ เห็นสมควรกำหนดในภายหลังเพื่อให้เป็นไปตามประกาศนี้

จึงประกาศให้ทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายอรรถวิชช์ สัมพันธ์รัตน์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

แนวทางการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

๑. หลักการ

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม และการให้ - รับสินบนเป็นประเด็นสำคัญที่ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ หากเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมเมื่อใด ในบั้นปลายมักจะนำไปสู่การทุจริตในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอยู่เสมอ ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจึงมีความพยายามจากหลายฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม พยายามผลักดันและเรียกร้องให้มีการกระทำอันอาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมถึงการให้ - รับสินบน

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายสำคัญที่จะเป็นการแก้ไขปัญหาเร่ร่อนของประเทศ โดยมุ่งเน้นการจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาดและจริงจัง โดยร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของประชาชนและนานาชาติ ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ดังนั้น การกำหนดให้มีมาตรการป้องกันการทุจริตหรือแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นรูปธรรม จะเป็นส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน รวมถึงเป็นเกราะป้องกันให้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒. คำนิยาม

“กระทรวงมหาดไทย” หมายความว่า รวมถึง ส่วนราชการในกระทรวงมหาดไทย ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ปลัดกระทรวง อธิบดี และให้หมายความรวมถึงหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากรม ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

“ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในการสั่งการ อนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใด และให้หมายความรวมถึง การรักษาการในตำแหน่ง การรักษาราชการแทน การทำการแทน หรือคำในลักษณะอื่นซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นด้วย

/“บุคลากร...

“บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทย” หมายความว่า ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างจากงบประมาณรายจ่าย บุคคลที่ได้จ้างเหมาบริการหรือจ้างปฏิบัติงาน ที่มีลักษณะมุ่งผลสำเร็จของงานที่จ้างภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญาหรือข้อตกลงการจ้างเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้รับจ้างทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้ว่าจ้างจนสำเร็จและผู้ว่าจ้างตกลงจะให้สินจ้างเพื่อผลสำเร็จแก่งานที่ทำนั้นโดยพิจารณาจากเนื้อหาและใช้วิธีจัดหา ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องและให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ราชการของกระทรวงมหาดไทย

ทั้งนี้ บุคลากรที่มาจากภาคเอกชนไม่มีความผิดตามประกาศฉบับนี้ แต่อาจมีความผิดทางอาญา หากการกระทำเข้าข่ายเป็นการทุจริตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“คู่สมรส” หมายความว่า รวมถึง บุคคลซึ่งอยู่กินกันฉันคู่สมรสโดยมิได้จดทะเบียนสมรส กับเจ้าพนักงานของรัฐ และมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นคู่สมรสด้วย

(๑) ได้ทำพิธีมงคลสมรสหรือพิธีอื่นใดในทำนองเดียวกันกับเจ้าพนักงานของรัฐ โดยมีบุคคล ในครอบครัวหรือบุคคลภายนอกรับทราบว่าเป็นการอยู่กินเป็นคู่สมรสกันตามประเพณี

(๒) เจ้าพนักงานของรัฐแสดงให้เห็นปรากฏว่ามีสถานะเป็นคู่สมรสกัน หรือมีพฤติการณ์เป็นที่รับรู้ ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะดังกล่าว

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐและต่อมา ได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย แต่ยังแสดงให้เห็นปรากฏหรือมีพฤติการณ์ ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไป ว่ามีสถานะเป็นคู่สมรสกัน

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ และ ให้หมายความรวมถึง การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ในโอกาสการแสดงความคิดเห็น การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

“ญาติ” หมายความว่า พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

๓. แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ดังต่อไปนี้

๓.๑ ผู้บริหาร รวมถึงผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ห้ามมิให้ดำเนินการอันเป็นการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม และต้องไม่รู้เห็นยินยอมให้คู่สมรสดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับ มอบอำนาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือ โดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัท มหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนร้อยละ ๕ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น

/(๓) รับสัมปทาน...

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนร้อยละ ๕ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ

ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจที่มีลักษณะตามข้อ ๓.๑ (๒) และ (๓) ต้องดำเนินการไม่ให้มีลักษณะดังกล่าว ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง

มิให้นำความในข้อ ๓.๑ (๑) - (๔) มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของคู่สมรสของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจที่ดำเนินการอยู่ก่อนที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจะเข้าดำรงตำแหน่งหรือจะได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการ

๓.๒ ผู้บริหารต้องไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

๓.๓ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยต้องไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่

(๑) เป็นการรับโดยธรรมจรรยาจากผู้ใดซึ่งมิใช่ญาติ โดยมีราคาหรือมูลค่าจากแต่ละบุคคลแต่ละโอกาส ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

(๒) เป็นการรับโดยธรรมจรรยาจากการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป ซึ่งไม่เป็นการเจาะจงตัวผู้รับ เช่น รับจากการจับฉลาก รับจากส่วนลดจากกิจกรรมส่งเสริมการขาย รับรางวัลจากการแข่งขัน เป็นต้น

(๓) เป็นการรับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณีหรือตามธรรมจรรยาดำรงตามฐานะ

หากบุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนด ให้บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐ

บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึง ๒ ปี จะต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

/๓.๔ บุคลากร...

๓.๔ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยต้องไม่กระทำการใด ๆ ในการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ จากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ หรือบุคคลอื่นซึ่งมีส่วนได้เสีย จากการปฏิบัติหน้าที่ หรือผู้ติดต่อราชการทุกกรณี และต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยไม่เห็นแก่ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่จะพึงได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น

๓.๕ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยต้องไม่ทำงานพิเศษซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของงานพิเศษนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตัว เครือญาติ หรือพวกพ้อง หรือดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานที่ตนสังกัด รวมถึงไม่ใช้เวลาราชการหรือเบียดบังเวลาราชการ

๓.๖ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยพึงรักษาความลับของทางราชการ และไม่เปิดเผยความลับของทางราชการแก่บุคคลใดซึ่งไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะล่วงรู้ความลับนั้น อันเป็นการแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบให้แก่ตนเอง เครือญาติ หรือพวกพ้อง

๓.๗ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยต้องไม่ใช้ทรัพย์สินของราชการในกิจการส่วนตัวหรือ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือนำไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยเฉพาะทรัพย์สินของราชการ เช่น ยานพาหนะ อาคารสถานที่ วัสดุและครุภัณฑ์ หรือสิ่งสาธารณูปโภค เป็นต้น

การใช้ทรัพย์สินของทางราชการต้องใช้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างเคร่งครัด

๓.๘ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่มีอำนาจพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมีอำนาจตัดสินใจ ต้องกระทำการภายใต้กรอบกฎหมายต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่หรืออาศัยโอกาสในการปฏิบัติไปแสวงหาประโยชน์ มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีต่อบุคคลใดประกอบการพิจารณาใช้ดุลพินิจ กระทำการ หรือไม่กระทำการใดให้เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อบุคคลนั้นหรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ต่างจากบุคคลอื่นอันมีลักษณะของการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม อาทิ การประวิงเวลาออกเช็คให้ผู้รับจ้าง เพื่อหวังรับประโยชน์หรือข้อเสนอผลประโยชน์ให้ผู้รับจ้าง ทั้งนี้ อาจกำหนดระยะเวลาในแต่ละกระบวนการของเจ้าหน้าที่ให้มีความชัดเจน และต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องชอบด้วยกฎหมายตามขั้นตอนและกระบวนการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ นอกจากนั้น ยังควรส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วย ในการติดตามสถานะการขอใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ เพื่อตัดโอกาสในการเรียกรับผลประโยชน์จากบุคคลภายนอก

๓.๙ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่รับผิดชอบการจัดทำแผนงาน โครงการ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องไม่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่เรียกร้อง จัดหา ยอมรับ หรือแสวงหาประโยชน์ใด ๆ ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น จากบุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญา รวมถึงไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมในทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อมในการจัดซื้อจัดจ้างที่ตนดำเนินการ

๓.๑๐ กำหนดแนวทางการตรวจสอบกิจกรรมของผู้บริหารว่ามีส่วนได้เสียกับสัญญาที่ทำกับ กระทรวงมหาดไทย หรือเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนอันเป็นการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งกำหนดให้มีการตรวจสอบบุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร

๓.๑๑ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยพึงหลีกเลี่ยงการคบหาสมาคมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่หรือบุคคลอื่นซึ่งมีส่วนได้เสียจากการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลต่อการดำรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมหรือนำไปสู่การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งอาจทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย ประชาชนขาดความไว้วางใจหรืออาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น อาทิ การรับของกำนัลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่หรือบุคคลอื่นซึ่งมีส่วนได้เสียจากการปฏิบัติหน้าที่ การขอกู้ยืมเงินที่อาจเป็นการเสียหายต่อภาพลักษณ์หรือมีอิทธิพลในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น การรับเลี้ยงอาหาร หรือการพบปะสังสรรค์กับบุคคลดังกล่าวในช่วงเวลาที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ในการใช้ดุลพินิจบางประการ

๓.๑๒ ผู้บริหารและบุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยทุกระดับมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสอดส่องและร่วมกันป้องกันการกระทำที่เข้าข่ายการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสและเป็นพยาน

จัดให้มีกระบวนการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลหรือแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หรือเบาะแสการทุจริตในหน่วยงานอย่างจริงจังและเข้มงวด โดยเฉพาะในประเด็นการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล

๓.๑๓ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องเน้นย้ำให้เอกชน ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ต้องมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดในการให้ - รับสินบน ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งมีการกำหนดให้นิติบุคคลกำหนดมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยที่มาตรการควบคุมภายในดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) การป้องกันการให้สินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากระดับบริหารสูงสุด
- (๒) นิติบุคคลต้องมีการประเมินความเสี่ยงในการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (๓) มาตรการเกี่ยวกับกรณีมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นการให้สินบนต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน
- (๔) นิติบุคคลต้องนำมาตรการป้องกันการให้สินบนไปปรับใช้กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจ

กับนิติบุคคล

- (๕) นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี
 - (๖) นิติบุคคลต้องมีแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการให้สินบน
 - (๗) นิติบุคคลต้องมีมาตรการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำผิดหรือกรณีเหตุน่าสงสัย
 - (๘) นิติบุคคลต้องทบทวนตรวจสอบและประเมินผลมาตรการป้องกันการให้สินบนเป็นระยะ
- ทั้งนี้ การมีมาตรการควบคุมภายในดังกล่าวข้างต้น มิได้เป็นการรับรองว่านิติบุคคลจะมีต้องรับผิดชอบ

โดยต้องพิจารณาการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวประกอบด้วย

๓.๑๔ บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต เรื่อง วงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างและมาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มี ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยต้องพิจารณาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต มีการจัดทำประกาศคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต เรื่อง วงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างและมาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มี ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ และมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๘ เป็นต้นไป เพื่อให้ผู้ประกอบการที่มีความประสงค์จะเข้ายื่นข้อเสนอกับหน่วยงานของรัฐในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต้องจัดให้มีนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันการทุจริตและสร้างความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะเข้ายื่นข้อเสนอในโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่มีวงเงินเกิน ๓๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ต้องจัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนวทางการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมยื่นแบบตรวจสอบข้อมูลของผู้ประกอบการที่ประสงค์จะเข้ายื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐในการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินเกิน ๓๐๐ ล้านบาทขึ้นไป และหลักฐานอ้างอิง เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการยื่นข้อเสนอในโครงการดังกล่าว

๒) กรณีผู้ประกอบการมี ISO 37001 ระบบการจัดการต่อต้านการให้และรับสินบน (Anti - Bribery Management Systems) หรือการรับรองจากแนวร่วมต่อต้านคอร์รัปชันของภาคเอกชนไทย (CAC Certified) ผู้ประกอบการสามารถใช้เอกสารดังกล่าวแทนการกำหนดนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างตามแนวทางและวิธีการที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. กำหนดได้

๓) กำหนดให้ผู้ประกอบการต้องทบทวนมาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างน้อยทุก ๓ ปี

๔) มาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการรับรองมาตรฐานต้องมีผลครอบคลุมตั้งแต่วันเข้ายื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐจนถึงวันที่ได้รับเงินค่าจ้างงวดสุดท้าย ทั้งนี้ หากมาตรฐานขั้นต่ำหรือการรับรองมาตรฐานดังกล่าวไม่ครอบคลุมช่วงเวลาที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งให้ผู้ประกอบการนำแบบตรวจสอบข้อมูลฯ และหลักฐานอ้างอิงฉบับใหม่มามอบให้แก่หน่วยงานของรัฐก่อนวันที่แบบตรวจสอบข้อมูลฉบับเดิมจะครบกำหนดวันที่มีผลบังคับใช้

๕) กรณีผู้ประกอบการไม่ดำเนินการตามข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งให้คณะกรรมการ ค.ป.ท. ทราบภายใน ๓๐ วันทำการ นับแต่วันที่จ่ายเงินค่าจ้างงวดสุดท้าย เพื่อให้คณะกรรมการ ค.ป.ท. พิจารณาดำเนินการต่อไป

๔. แนวทางการป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

๔.๑ ส่งเสริมให้บุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทย ยึดถือและปฏิบัติตามหลักหรือแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม การกระทำที่เข้าข่ายอันเป็นการฝ่าฝืนการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดหรือการให้ - รับสินบนอยู่เสมอ รวมถึงสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียในธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยงบประมาณหรือที่มาของคู่สัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ

๔.๒ ออกระเบียบ มาตรการ แนวทางการใช้หรือการยืมทรัพย์สินของส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย เช่น ยานพาหนะ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ สิ่งสาธารณูปโภค เป็นต้น

๔.๓ กำหนดแนวทางให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความลับของราชการ โดยเคร่งครัด

๔.๔ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ภายในกระทรวงมหาดไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและกระตุ้นเตือนกรณีที่น่าจะเกิดความสับสนเสี่ยงในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในโอกาสต่าง ๆ เช่น เทศกาลปีใหม่ เกษียณอายุราชการ เลื่อนตำแหน่ง/ระดับ เป็นต้น

๔.๕ จัดให้มีการคุ้มครอง ช่วยเหลือผู้แจ้งข้อมูล เบาะแส หรือร้องทุกข์กล่าวโทษ หรือการยกย่องชมเชย การให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่ในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔.๖ ให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยจัดทำรายงานสรุปการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน) และข้อร้องเรียนเรื่องการให้ - รับสินบนของบุคลากรในสังกัดเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการของแต่ละหน่วยงานทราบเป็นประจำทุก ๖ เดือน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
